

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 729/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Kičom, Advokátska kancelária, Prievozská 4B, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 82/2014 a jeho rozsudkom z 1. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 82/2014 a jeho rozsudkom z 1. júla 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom najvyšší súd ako súd odvolací potvrdil ako vecne správny rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Sp 60/2013-32 z 27. júna 2014, ktorým tento potvrdil rozhodnutie odporcu – Centra právnej pomoci sp. zn. 6057/2013 z 11. júla 2013, ktorým sťažovateľovi nebol priznaný nárok na bezplatnú právnu pomoc. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

«Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Pozitívny záväzok štátu umožniť prístup k spravodlivosti i osobám materiálne znevýhodneným realizuje i prostredníctvom zákona č. 327/2005 Z.z. keď z ustanovenia § 1 tohto zákona vyplýva, že jeho účelom je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám,

ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. Preto je celkom namieste, aby v právnej norme stanovil podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť. V snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy i v prípadoch, v ktorých by nešlo o spravodlivé uplatnenie alebo bránenie práva je jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.). Samozrejme, nie je úlohou správneho orgánu prejedikovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z.z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva (šikana), alebo napr. či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať i situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

Pokiaľ ide o negatívnu podmienku „zrejmá bezúspešnosť sporu“ v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejedikovať právne následky pre konanie vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky. Uvedený pojem je demonštratívne vymedzený pojmom „najmä“ a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého Centrum pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom *due dilligence* neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť náklady právnej pomoci. Na túto oblasť sa vzťahuje správna úvaha Centra, súd pri prieskume zákonnosti neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia v zmysle § 245 ods. 2 O.s.p.

Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí odporca pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v uvedenom ustanovení výslovne uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu, má prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej

bezúspešnosti sporu je v kompetencii odporcu a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Pri posudzovaní schopnosti žiadateľa označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení nie je správny orgán oprávnený ich hodnotiť, to prináleží až súdu konajúcemu vo veci samej, avšak musí posúdiť, či žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci je schopný aspoň označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Centrum právnej pomoci preskúmalo dokumenty, ktoré predložil navrhovateľ spolu s podanou žiadosťou a dospelo k záveru, že navrhovateľ neuviedol, aké ústavné právo bolo porušené alebo relevantný dôkaz o porušení ústavného práva. Za účelom objasnenia údajov v konaniach, v ktorých žiadateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci bol navrhovateľ pozvaný na osobné stretnutie, ktoré sa uskutočnilo dňa 04.07.2013 za účasti viacerých právnikov odporcu. Vo veci podania ústavnej sťažnosti navrhovateľ ani na predmetnom osobnom stretnutí nevedel uviesť, ktoré ústavné právo bolo rozhodnutiami súdov porušené. Z úradného záznamu z osobného stretnutia zo dňa 04.07.2013 nevyplýva, že by na ňom navrhovateľ uviedol ďalšie relevantné dôkazy na podporu svojich tvrdení. Z uvedeného vyplýva, že odporca dal navrhovateľovi dostatočný priestor a možnosť vyjadriť sa v rámci správneho konania. Navrhovateľ však správnemu orgánu neposkytol dostatočnú súčinnosť. Súd prvého stupňa správne poukázal na to, že navrhovateľ neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré mu postupom súdov oboch stupňov mali byť v dotknutom konaní porušené ústavné práva. Navrhovateľ poukazoval na to, že v podanej žiadosti Centru právnej pomoci požiadal aj o poradenstvo v danej veci. Poskytovanie právnej pomoci upravuje zákon č. 327/2005 Z.z., v ktorom sú stanovené konkrétne podmienky, ktoré musí žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci splniť. V zmysle § 5b ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. Centrum rozhoduje o forme poskytnutia právnej pomoci s prihliadnutím na jednotlivé okolnosti prípadu. V zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. je právnou pomocou poskytované právnych služieb, medzi ktoré patrí aj poradenstvo. Konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci sa začína podaním písomnej žiadosti (§ 10 zákona č. 327/2005 Z.z.). Z uvedených ustanovení zákona vyplýva, že aj v prípade poskytnutia poradenstva je potrebné rozhodnúť. Odporca žiadosti navrhovateľa nevyhovel, nepriznal mu nárok na poskytnutie právnej pomoci, a teda mu nepriznal nárok ani na poskytnutie poradenstva v danej veci.

Senát odvolacieho súdu sa nestotožnil ani s tvrdením navrhovateľa, že prvostupňový súd nahrádzal vo svojom rozhodnutí činnosť odporcu. Súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu a dospel k záveru, že odporca postupoval v súlade s právnymi predpismi a boli dodržané všetky procesné práva účastníka konania. ...

Odvolačí súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.»

3. Podľa sťažovateľa postupom všeobecných súdov mu bolo zmarené právo na spravodlivý proces a súdnu a inú právnu ochranu, a to najmä tým, že (i) v konaní o preskúmanie zákonnosti neprávoplatného rozhodnutia Centra právnej pomoci zvolili svojvoľný a arbitrárny výklad pojmu *zrejma bezúspešnosť sporu*, (ii) neprihliadli na závažné procesné vady, ktoré sa vyskytli v správnom konaní a na ktoré sťažovateľ poukazoval, a napokon (iii) sa presvedčivým spôsobom nevysporiadali s námietkami sťažovateľa.

3.1 Výklad zvolený najvyšším súdom a aplikácia príslušných právnych noriem vzťahujúcich sa na vec sťažovateľa je podľa jeho mienky arbitrárna a v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj najvyššieho súdu. „Predne sa“ podľa názoru sťažovateľa „*vôbec nemožno pre arbitrárnosť stotožniť so záverom najvyššieho súdu, že otázku a podmienky prípustnosti prípadného právneho prostriedku, v rámci ktorého sa sťažovateľ domáhal poskytnutia právnej pomoci, by mala a mohla byť vecou širokej správny úvahy zo strany Centra právnej pomoci*“.

3.2 Sťažovateľ ďalej poukazuje, že ako žiadateľ v danej veci poukázal na celý rad konkrétnych nedostatkov, pre ktoré sa domáhal podania ústavnej sťažnosti v zmenkovom

konaní, a na ten účel ustanovenia právneho zástupcu z radov advokátov. Konkrétne vytykal celý rad pochybení, ktoré môžu smerovať nepochybné k odňatiu práva na možnosť konať pred súdom.

3.3 Najvyšší súd podľa presvedčenia sťažovateľa rovnako zásadne pochybil, keď postup správneho orgánu spočívajúci v tom, aby od účastníka konania, ktorý nie je v danej veci profesionálom, na ústnom prerokovaní jeho žiadosti o právnu pomoc požadoval právne hodnotenia a jeho názory týkajúce sa podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti, z hľadiska zákonnosti ako prípustný odobril, a dokonca konštatoval, že Centrum právnej pomoci umožnilo sťažovateľovi vyjadriť sa. Centrum právnej pomoci ako správny orgán postupovalo podľa sťažovateľa v úplne príkrom rozpore so zásadou úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, keďže malo minimálne umožniť sťažovateľovi na požiadavku centra odpovedať písomne, a nie na ústnom pojednávaní (označenom ako osobné stretnutie). Táto požiadavka je podľa sťažovateľa úplne absurdná, keďže sťažovateľ jasne a zreteľne formuloval postupy a rozhodnutia všeobecných súdov, s ktorými nie je spokojný a ktoré vyzneli v jeho neprospech, ako aj právny prostriedok, ktorý chce na účel ochrany svojich práv využiť, a to ústavnú sťažnosť. Takto vymedzená žiadosť je podľa sťažovateľa jednoznačne postačujúca. Požiadavka Centra právnej pomoci na popis porušených práv, teda označenie ich formálneho popisu (napr. právo na spravodlivý proces a pod.), sa sťažovateľovi javí ako ničím neodôvodnený formalizmus a ako zámienka na zamietnutie žiadosti. Z hľadiska oprávnených požiadaviek na účastníka konania, ktorý je v danej veci *laikom*, podľa názoru sťažovateľa ide o maximálnu súčinnosť zo strany sťažovateľa, ktorý nie je advokátom. Preto mal najvyšší súd podľa presvedčenia sťažovateľa v napadnutom rozsudku jasne uviesť, že správny orgán porušil túto základnú zásadu správneho konania, rozhodnutie Centra právnej pomoci zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie prerokovanie.

3.4 Sťažovateľ konštatuje, že úplne bez odpovede ostala závažná výhrada sťažovateľa, ktorý uviedol, že rovnako žiadal o poskytnutie poradenstva v dotknutej veci, teda o možnosť konzultácie s advokátom. Sťažovateľ podľa jeho slov správne uviedol, že až na základe riadnej právnej analýzy vypracovanej advokátom, špecializujúcim sa na problematiku zmenkového práva, bude možné zodpovedne určiť ďalší postup pri ústavnej

ochrane práv a právom chránených záujmov odvolateľa a zvoliť vhodný prostriedok ochrany jeho práv.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spis. zn. 3Sžo/82/2014 a jeho rozsudkom zo dňa 1. 7. 2015 vydanom v tomto konaní porušené bolo.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 1. 7. 2015, spis. zn. 3Sžo/82/2014, sa zrušuje a vec sa vracia súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 296,44 €, na účet právneho zástupcu...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

7.1 Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

7.2 Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej

ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (porov. I. ÚS 117/05). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01).

7.3 Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

7.4 Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (porov. napr. Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok ESĽP z 19. 12. 1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99, rozhodnutie ESĽP o prijateľnosti z 3. 5. 2001, bod 2).

7.5 V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva podľa piatej časti v tom čase platného Občianskeho súdneho poriadku, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých

rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012).

8. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či vzhľadom na námietky sťažovateľa smerujúce proti postupu a napadnutému rozsudku najvyššieho súdu toto vykazuje známky potenciálneho porušenia ústavných práv sťažovateľa alebo naopak, či sú námietky sťažovateľa vzhľadom na postup najvyššieho súdu a obsah napadnutého rozsudku zjavne neopodstatnené. Z uvedeného dôvodu by nebolo ani potenciálne možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie označených ústavných práv sťažovateľa.

8.1 Posudzujúc procesný postup najvyššieho súdu v konaní o odvolaní sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo veci sťažovateľovho odvolania konal zákonom predpísaným procesným postupom. Postup najvyššieho súdu plne korešpondoval so zákonnými požiadavkami kladenými na postup nadriadeného súdu a požiadavkami kladenými ústavou a dohovoru na procesný postup všeobecného súdu.

8.2 Z formálneho hľadiska nemožno napadnutému rozsudku najvyššieho súdu pre účely posudzovania dodržania dikcie čl. 46 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru nič vytknúť. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu spĺňa požiadavky vyplývajúce z príslušnej zákonnej reglementácie formálnej kvality rozhodnutia nadriadeného súdu tejto procesnej formy.

8.3 Čo sa týka skutkových a právnych záverov, a teda aj interpretácie a aplikácie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ako aj zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o právnej pomoci“) najvyšším súdom a aj odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd uzatvára, že pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Najvyšší súd nijako nevybočil z medzí určených čl. 46

ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoje zistenia a svoj právny názor, aplikoval a interpretoval príslušné právne normy v súlade s ich znením, obsahom i duchom.

8.4 Najvyšší súd zároveň odpovedal na ťažiskové otázky dôležité pre spravodlivé rozhodnutie veci, ktorými podľa názoru ústavného súdu boli otázky týkajúce sa miery uváženia Centra právnej pomoci pri hodnotení bezúspešnosti sporu podľa zákona o právnej pomoci pri posudzovaní žiadosti žiadateľa o právnu pomoc. Najvyšší súd k „bezúspešnosti sporu“ v zmysle zákona o právnej pomoci v spojení so skutočným stavom sťažovateľovej veci uviedol presvedčivé argumenty, s ktorými sa ústavný súd stotožňuje: *«V snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy i v prípadoch, v ktorých by nešlo o spravodlivé uplatnenie alebo bránenie práva je jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.). Samozrejme, nie je úlohou správneho orgánu prejedikovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z.z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva (šikana), alebo napr. či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. ... Pokiaľ ide o negatívnu podmienku „zrejma bezúspešnosť sporu“ v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania... Uvedený pojem je demonštratívne vymedzený pojmom „najmä“ a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého Centrum pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom due dilligence neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť náklady právnej pomoci. Na túto oblasť sa vzťahuje správna úvaha Centra, súd pri prieskume zákonnosti neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia v zmysle § 245 ods. 2 O.s.p. Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí odporca pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v uvedenom ustanovení výslovne uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu, má prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii odporcu a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Pri posudzovaní*

schopnosti žiadateľa označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení nie je správny orgán oprávnený ich hodnotiť, to prináleží až súdu konajúcemu vo veci samej, avšak musí posúdiť, či žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci je schopný aspoň označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Centrum právnej pomoci preskúmalo dokumenty, ktoré predložil navrhovateľ spolu s podanou žiadosťou a dospelo k záveru, že navrhovateľ neuviedol, aké ústavné právo bolo porušené alebo relevantný dôkaz o porušení ústavného práva. Za účelom objasnenia údajov v konaniach, v ktorých žiadateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci bol navrhovateľ pozvaný na osobné stretnutie, ktoré sa uskutočnilo dňa 04.07.2013 za účasti viacerých právnikov odporcu. Vo veci podania ústavnej sťažnosti navrhovateľ ani na predmetnom osobnom stretnutí nevedel uviesť, ktoré ústavné právo bolo rozhodnutiami súdov porušené. Z úradného záznamu z osobného stretnutia zo dňa 04.07.2013 nevyplýva, že by na ňom navrhovateľ uviedol ďalšie relevantné dôkazy na podporu svojich tvrdení. Z uvedeného vyplýva, že odporca dal navrhovateľovi dostatočný priestor a možnosť vyjadriť sa v rámci správneho konania. Navrhovateľ však správnemu orgánu neposkytol dostatočnú súčinnosť. Súd prvého stupňa správne poukázal na to, že navrhovateľ neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré mu postupom súdov oboch stupňov mali byť v dotknutom konaní porušené ústavné práva.»

8.5 Postup a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sú v tomto smere ústavne konformné, nie sú svojvoľné (arbitrárne) alebo ústavne neudržateľné pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní skutkového stavu alebo obsahu aplikovanej právnej úpravy. Právne závery najvyššieho súdu sú jasné a vzhľadom na skutkový stav udržateľné a odôvodnené.

9. Závery najvyššieho súdu a ich odôvodnenie, ako aj jeho postup v konaní je teda nutné považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2016